

REYKJANESBÆR

Fræðslusvið

Við erum öll í sama liði

Fræðslufyrirlestur fyrir foreldra

febrúar 2015

Ingibjörg B. Hilmarsdóttir, leikskólafulltrúi

- Við erum öll í sama liði
- Málproski
- Viðhorf
- Lestrarnám
- Orðaforða
- Fyrirmyndir
- Leiðir

Við erum öll í sama liði

- Framtíðarsýn
Fræðsluskrifstofu Reykjanesbæjar
- Sameiginlegt verkefni foreldra, dagmæðra og leikskóla að stuðla að sem mestum og bestum málproska hjá barni
- Hlutverk foreldra – nám - íþróttir – tónlist - læsi
- Sterkasti áhrifavaldur á því hvernig börnum gengur í námi eru foreldrar
- Leikskólinn - börn á aldrinum 2ja -6 ára

Málproski

- Mikill einstaklingsmunur
- Málproski er langtímaferli-undraverðar framfarir á fyrstu æviárunum
- Málproski ekki eitthvað eitt, heldur flókið fyrirbæri sem er háður mörgum innri og ytri þáttum
- Ef barn á aldrinum tveggja til sex ára fær ekki tilhlýðilega örvun þegar það er á ákveðnu næmniskeiði. Á það á hættu að hæfileikar þess sem næmniskeiðið gerir mögulegt, fái ekki notið sín til fullnustu

Viðhorf

- Með því að móta jákvætt viðhorf til lesturs og bóka á unga aldri er verið að leggja inn fyrir framtíðina
- Mikilvægt að skapa barni umhverfi þar sem samræður, lestur og bækur spila stórt hlutverk
- Með því er verið að senda sterk skilaboð um mikilvægi þessa þátta

Undanfari lestrarnáms þrjú mikilvægir þættir

- Orðaforði – gríðarlegt stökk frá þriggja ára til sex ára. Mikil aukning aftur í kringum kynþroskaskeiðið
- Þriggja ára barn hefur um 850 orð en um sex ára aldur er það komið með um 10.000 orð (Byrnes og Wasik, 2009)

REYKJANESBÆR

Lestranám

Fræðslusvið

- Hljóðkerfisvitund
rím, orðaleikir, finna hljóð í orði, vísur
- Hlustunarskilningur – lesskilningur
lestur bóka og samræður

Orðaforði

- Með bókalestri, barn sem lesið er fyrir daglega hefur mikið forskot á barn sem ekki er lesið fyrir
- Mikilvægt að ræða um innihald þess sem lesið er. Skoða ný orð og setja þau í samhengi og gera þau merkingabær fyrir barnið
- Rannsókn (Snow) sýndi að lestur við háttatíma og umræður um það sem er lesið, er mjög áhrifarík leið til að örva orðaforða

Orðaforði

- Bókmál formlegra en talmál, lærum fleiri ný orð af því sem við lesum
- Samræður - notum tungumálið
tölum við börnin við öll tækifæri, í matartímunum, í bílnum, við háttatíma
- Nota ný orð í samræðum við barnið, hvetja það áfram og styðja í frásögnum
- Nota opnar spurningar (hvernig var í leikskólanum)
- Setja orð á allar athafnir

Að ala upp lestrarhest

- Ef lesið er fyrir börn á hverju kvöldi frá því að þau eru nógu gömul til að skoða myndir og þar til grunnskólaaldri er náð jafnast það á við að minnsta kosti þúsund kennslustundir í móðurmálinu. Barn sem hefur farið á mis við þessa reynslu, þarf því að fá þúsund aukatíma til að standa jafnfætis bókvönum bekkjarsystkinum

(Ragnheiður Briem,mbl)

Góð lestrarfyrirmynd

- Foreldrar sterkasta og mikilvægasta fyrirmynd í lífi barna sinna og geta haft mikil áhrif á áhuga þeirra á lestri og bókum
- Mikilvægt að barn sjái foreldra sína lesa
- Lestrarvenjur - heimilis
- Bækur
- Lesa blöð
- Horfa saman á sjónvarp og ræða um efnið

REYKJANESBÆR

Fyrirmynd

Fræðslusvið

- Feður og karlkyns einstaklingar í fjölskyldum eru mikilvægar fyrirmyndir
- Mikilvægt fyrir drengi og stúlkur að sjá feður sína lesa
- Fyrirmyndir drengja getur mótað viðhorf

Leiðir

- Lestu fyrir og með barninu á kvöldin fyrir svefninn eða hvenær sem er
- Samræður/spjall
- Bækur í gjafir (afmæli, jól, umbun)
- Hljóðbækur heima og í bílinn
- Bækur í aftursætið í bílnum
- Ferðir vikulega á bókasafn
- Hafa lestrarstund með fjölskyldunni
- Segja sögur t.d. frá því þegar pabbi eða mamma voru lítil

- Hvetja barnið til að skrifa og hafa skriffæri aðgengileg heima
- Nýta tækifæri hvort sem er inni á heimilinu eða úti til að lesa upphátt það sem fyrir augu ber, t.d. götuheiti, auglýsingar af skiltum o.s.frv.
- Skoða dagblöð og tímarit, finna stafinn sinn og annarra í fjölskyldunni
- Bækur við hæfi – heimasíða bókasafns Reykjanesbæjar
- Búa til innkaupalista áður en farið er í búð

REYKJANESBÆR

Fræðslusvið

Æfingin skapar meistarann

